

LIFE-IP CEI-Greece
Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας
στην Ελλάδα
LIFE18IPE/GR/000013

Παραδοτέο A3.D5

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ/ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ, ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ιανουάριος 2022

Τίτλος Παραδοτέου:	Έκθεση αξιολόγησης υφιστάμενων προγραμμάτων πρόληψης αποβλήτων τροφίμων και πρωτοβουλίες και η συσχέτισή/μεταφορά τους σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο Report on the assessment of existing food waste prevention programs and initiatives and their relevance/transferability at local, national, and EU level
Ομάδα Μελέτης:	Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (HUA), www.hua.gr ΥΠΕΝ (MEEN), www.ypen.gov.gr ΠΤ (GRFU), www.prasinotameio.gr ΟΕΑ (ERS), www.ecorec.gr
Δράση A3	Inception study and assessment of potential for implementing Circular Economy in Key sectors Μελέτη Εκκίνησης και αξιολόγηση των δυνατοτήτων εφαρμογής της Κυκλικής Οικονομίας σε βασικούς τομείς
Υποδράση A3.3	Review of existing food waste prevention programmes (measurements/ estimations/ existing monitoring platforms and practices) Επισκόπηση υπαρχόντων προγραμμάτων/πρωτοβουλιών πρόληψης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων (μέτρα, εκτιμήσεις, παρακολούθηση και πρακτικές).
Παραδοτέο:	A3.D5
Διαβάθμιση εγγράφου:	Εσωτερικό Έγγραφο
Ημερομηνία:	Ιανουάριος 2022
Είδος αρχείου:	Παραδοτέο Δράσης ή Τεχνική Έκθεση
Έκδοση:	1.0
Πληροφορίες για παραπομπές:	LIFE-IP CEI-Greece_2022_ Έκθεση αξιολόγησης υφιστάμενων προγραμμάτων πρόληψης αποβλήτων τροφίμων και πρωτοβουλίες και η συσχέτισή/μεταφορά τους σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο_<LIFE18 IPE/GR/000013>
Υπεύθυνος επικοινωνίας εγγράφου:	Χριστίνα Χρόνη, chroni@hua.gr
Email έργου:	circulargreece@prv.ypeka.gr
Ιστότοπος έργου:	https://circulargreece.gr/el/

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.

1. Πίνακας Περιεχομένων

1. Πίνακας Περιεχομένων	4
2. Πληροφορίες Εγγράφου	7
3. Περίληψη	8
1. Εισαγωγή	
1.1 Σκοπός της έκθεσης	
2. Συλλογή στοιχείων	
2.1 Ερωτηματολόγια	
3. Πλαίσιο αξιολόγησης	
3.1 Εμπόδια για μία αποτελεσματική αξιολόγηση	
3.2 Κριτήρια για την αξιολόγηση	
3.2.1 Ποιότητα σχεδιασμού της δράσης	
3.2.2 Αποτελεσματικότητα	
3.2.3 Αποδοτικότητα	
3.2.4 Βιωσιμότητα της δράσης σε συνάρτηση με τον χρόνο	
3.2.5 Δυνατότητα μεταφοράς σε άλλο πλαίσιο και εφαρμογή σε διαφορετικές κλίμακες μεγέθους	
3.2.6 Διατομεακή συνεργασία	
3.3 Αξιολόγηση και Δείκτες απόδοσης	
4. Προγράμματα / πρωτοβουλίες πρόληψης αποβλήτων τροφίμων	
4.1 Δράσεις αναδιανομής	
4.1.1 Στοιχεία αξιολόγησης	
4.1.2 Προβλήματα και χρήσιμα συμπεράσματα	
4.2 Δράσεις αξιοποίησης	
4.2.1 Στοιχεία αξιολόγησης	
4.2.2 Προβλήματα και χρήσιμα συμπεράσματα	
4.3 Δράσεις βελτίωσης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων	
4.3.1 Στοιχεία αξιολόγησης	
4.3.2 Προβλήματα και χρήσιμα συμπεράσματα	
4.4 Δράσεις που επιφέρουν αλλαγή στη συμπεριφορά των καταναλωτών	
4.4.1 Στοιχεία αξιολόγησης	
4.4.2 Προβλήματα και χρήσιμα συμπεράσματα	
4.5 Δράσεις ανάπτυξης εργαλείων διαβούλευσης	
4.5.1 Στοιχεία αξιολόγησης	
4.5.2 Προβλήματα και χρήσιμα συμπεράσματα	
5. Βιβλιογραφία	
• Παράρτημα I	
• Παράρτημα II	
• Παράρτημα III	

- **Παράρτημα IV** _____
- **Παράρτημα V** _____
- **Παράρτημα VI** _____
- **Παράρτημα VII** _____
- **Παράρτημα VIII** _____
- **Παράρτημα IX** _____
- **Παράρτημα X** _____

Εικόνα 2.1, Μεθοδολογική προσέγγιση για τον εντοπισμό και την καταγραφή καλών πρακτικών για την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων τροφίμων.....

Εικόνα 2.2, Επεξηγηματικό διάγραμμα ομαδοποίησης των δράσεων. Οι υποκατηγορίες των δράσεων είναι ενδεικτικές και δεν θεωρούνται ολοκληρωμένος κατάλογος πιθανών δράσεων πρόληψης.

Πίνακας 3.1: Κριτήρια για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των προτεινόμενων δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων

Πίνακας 3.2: Ενδεικτικοί δείκτες (KPIs) για την αξιολόγηση δράσεων πρόληψης αποβλήτων τροφίμων (Πηγή: Caldeira *et al.*, 2019)

Πίνακας 4.1: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της βιβλιογραφικής ανασκόπησης (desk study) ανά κατηγορία δράσης

Πίνακας 4.3: Πεδίο των δράσεων αναδιανομής πλεονάσματος τροφίμων σε σχέση με το στάδιο της αλυσίδας τροφίμων στο οποίο υλοποιούνται/υλοποιήθηκαν

Πίνακας 4.5: Πεδίο των δράσεων αξιοποίησης σε σχέση με το στάδιο της αλυσίδας τροφίμων στο οποίο υλοποιούνται/υλοποιήθηκαν

Πίνακας 4.6: Πεδίο των δράσεων βελτιστοποίησης της αλυσίδας τροφίμων

Πίνακας 4.9: Πεδίο των δράσεων αλλαγής της συμπεριφορά του καταναλωτή

2. Πληροφορίες Εγγράφου

1.1 Εκδόσεις

Αριθμός	Ημερομηνία	Φορέας	Παρατηρήσεις
0.1	Οκτώβριος 2021	ΧΠ	
1.0	Ιανουάριος 2022	ΧΠ, ΥΠΕΝ, ΠΤ, ΟΕΑ	

1.2 Ποιοτικός Έλεγχος Παραδοτέου

Έλεγχος	Ημερομηνία	Κατάσταση	Παρατηρήσεις
ΧΠ	Οκτώβριος 2021	Ολοκληρώθηκε	
ΧΠ, ΥΠΕΝ, ΠΤ, ΟΕΑ	Ιανουάριος 2022	Ολοκληρώθηκε	

3. Περίληψη

Η έκθεση «Έκθεση αξιολόγησης υφιστάμενων προγραμμάτων πρόληψης αποβλήτων τροφίμων και πρωτοβουλίες και η συσχετίσή/μεταφορά τους σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LIFE-IP CEI-GR (πλήρης τίτλος: Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα – LIFE18 IPE/GR/000013), το οποίο έχει ως έναν από τους βασικούς του στόχους την εφαρμογή δράσεων για την προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων.

Η έκθεση έχει βασικό ρόλο στην υλοποίηση του έργου, καθώς αξιολογεί υφιστάμενα προγράμματα και πρωτοβουλίες πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων, υποδεικνύοντας (στις περιπτώσεις που αυτό είναι εφικτό) τη δυνατότητα μεταφοράς τους σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την υλοποίηση της διερευνήθηκαν πηγές από τη διεθνή και εγχώρια, επιστημονική, τεχνική και «γκρίζα» βιβλιογραφία, ενώ εξετάστηκαν βάσεις δεδομένων με προγράμματα (συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) ή/και άλλους φορείς χρηματοδότησης. Ενδεικτικά, έγινε αναζήτηση σχετικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων LIFE, HORIZON, INTERREG, περιήγηση στην ειδική πλατφόρμα της ΕΕ για τις απώλειες και τα απόβλητα τροφίμων (EU Platform on Food Losses and Food Waste) και επίσκεψη σε μεμονωμένες ιστοσελίδες υπουργείων κρατών – μελών της ΕΕ. Για την αναζήτηση των επιστημονικών κειμένων χρησιμοποιήθηκαν μηχανές αναζήτησης, όπως: Scopus, Google Scholar, Web of Science κ.ά., προκειμένου να διερευνηθούν και να καταγραφούν όλα τα διαθέσιμα προγράμματα και πρωτοβουλίες πρόληψης της σπατάλης τροφίμων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Ως αποτέλεσμα, 201 πρακτικές έχουν καταγραφεί και ταξινομηθεί στις κατηγορίες Caldeira et al., 2019:

- ✓ Δράσεις/πρακτικές αναδιανομής τροφίμων
 - ✓ Αξιοποίηση τροφίμων
 - ✓ Αλλαγή συμπεριφοράς καταναλωτή
 - ✓ Δράσεις/πρακτικές για την αποτελεσματικότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας
- Διακυβέρνηση πρόληψης της σπατάλης τροφίμων

Η αξιολόγησή των καταγεγραμμένων δράσεων λαμβάνοντας ως κριτήρια την ποιότητα σχεδιασμού δράσης, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη δυνατότητα μεταφοράς σε άλλο πλαίσιο και εφαρμογή σε διαφορετικές κλίμακες μεγέθους και τη διατομεακή συνεργασία, στον βαθμό που υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία.